

Verksamhetsberättelse 2018

Umedeltats Fältstation (UDF)

Inventering av kustfåglar

Även 2018 inventerade UDF kustfågelfaunan på uppdrag av Länsstyrelsen i Västerbotten. Denna inventering genomfördes under många morgontimmar under perioden 5 juni -10 juli. Även Bonden inventerades av UDF under 2018, denna lokal besöktes dock under andra halvan av juli.

Ringmärkning

Under 17 år har UDF bedrivit ringmärkning i Umedeltat och de senaste 12 åren har antalet märkta fåglar och arter legat stabilt högt. Vi fick hjälp av ett 40 tal personer under året och hundratals åskådare kunde njuta av att se fågelringmärkning och släppa märkta fåglar. Även under 2018 genomförde UDF guidad ringmärkning för allmänheten i Umeälvens delta under regi av Stiftelsen och VOF. Totalt lockade de två guidningarna ungefär 60 personer. Tillsammans med UFF genomfördes också en ringmärkningsguidning för personer med funktionsnedsättning – Fritid för alla (Umeå kommun). I evenemanget deltog sex personer i åldrarna 20–40+.

Under 2018 ringmärkte UDF 22 577 fåglar av 114 arter som är den andra högsta noteringen efter fjolårets rekordsiffra. Detta innebär att UDF under de senaste 5 åren märkt i genomsnitt över 17 500 fåglar per år. Denna stabilt höga ringmärkningsinsats gör UDF till en av de största fågelstationerna i Sverige. Sedan 2002 har vi märkt 161 118 fåglar av 167 arter. Vinterhämpling blev en ny ringmärkt art för stationen under 2018. Som ett resultat av den stora mängden märkta fåglar fick vi under år 2018 hela 105 återfynd och dessutom kontrollerades 52 fåglar med främmande ringar. Bland alla återfynd fanns det flera intressanta. En sillgrissla upphittad i Polen och en ringduva skjuten i Frankrike. Flera återfynd av storskarv kom från Tyskland, Frankrike och Spanien. Skrântärnor från Norrbotten, Lettland, Polen, Rumänien och Tunisien. En grönsiska flög till Skottland, en bergfink kontrollerades i norra Ryssland och en sävsångare återfanns i Slovenien. Bland kontroller med främmande ringar kan en 29 år gammal silvertärna från Finland, som kontrollerades häckande i skärgården, lyftas fram. Även sävsparv från nordligaste Norge, backsvala från Ungern och en nordflyttande blåhake från Hälsingland kan nämnas. Vi fortsatte även under 2018 med färgmärkningsprojekt där totalt 10 fågelarter märktes med färgringar. Dessutom bidrog UDF under 2018 till Sveriges häckfågelövervakning genom att genomföra CES-märkning i Villanäs under 10 tillfällen från maj till slutet av augusti.

Räkning av de ”fyra stora”

Våren 2018 var den mest snörika och senaste på många år och den 8 april låg det fortfarande 50 cm på slättområdena i Umedeltat. Detta gjorde att rastperioden för de ”fyra stora” pressades ihop till en 10-dagarsperiod mellan 17 och 28 april (Tabell 1). Denna period sammanfaller bäst med tajmingen av sädgåsen flyttning och därför uppvisade den arten den näst högsta dagssumman för alla år (3 360 ex den 26 april), bara övertrumpad av 4 200 ex den likaledes sena och snörika våren 2012. Den sena våren till trots så smälte snön bort snabbt och den korta rastperioden resulterade i endast 76 000 fågeldagar för de ”fyra stora”. Denna notering är i nivå med första hälften av 2000-talet (Fig. 1), innan sångsvanens kraftiga uppgång och kan som kontrast jämföras med våren 2017 vars utdragna snösmältningsförlopp med återkommande bakslag gav hela 191 000 fågeldagar.

Tabell 1. De tre högsta dagssummorna för de fyra stora våren 2018 samt antalet fågeltimmar.

	1:a notering	2:a notering	3:e notering	Fågeldagar
Sångsvan	3 129 (21 april)	2 443 (18 april)	2 360 (24 april)	30 200
Sädgås	3 361 (26 april)	2 459 (24 april)	1 823 (21 april)	23 956
Grågås	2 042 (21 april)	1 904 (24 april)	1 306 (26 april)	17 651
Trana	692 (21 april)	619 (24 april)	250 (19 april)	4 278
Totalt				76 085

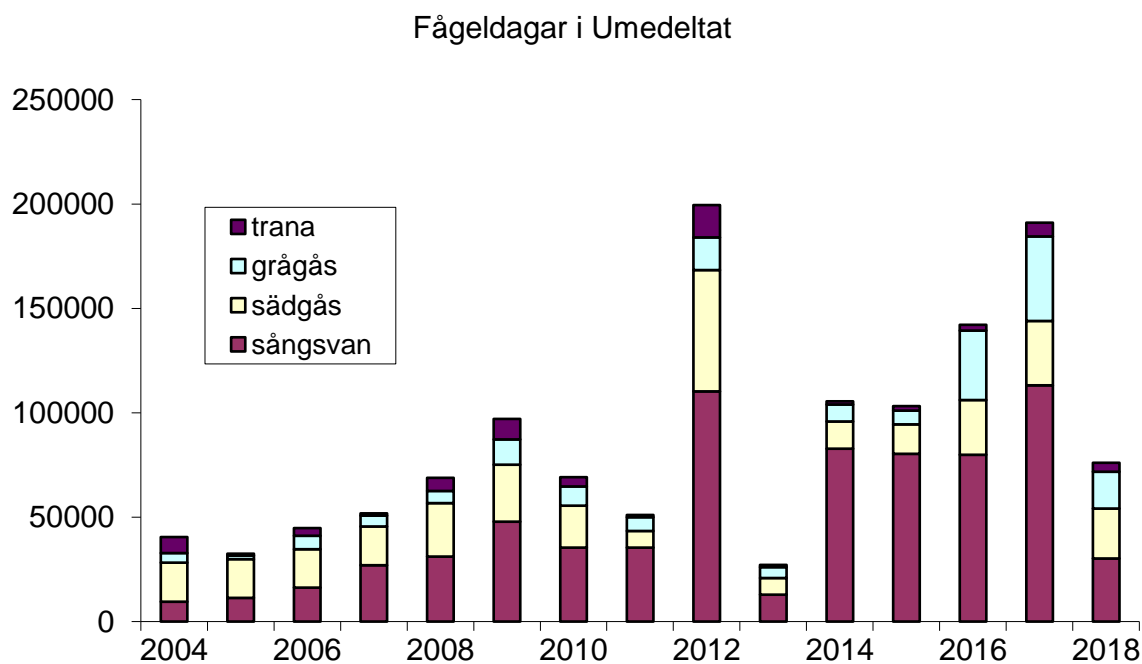

Fig. 1. Antal fågeldagar i Umedeltat 2004–2018. Den sena våren pressade samman rastperioderna för de fyra stora till en tiodagarsperiod mellan 18 – 28 april, vilket kom att ”gynna” främst sädgåsen.